

Асоциация, регистрирана в регистъра на
Юридически лица с нестопанска
Цел (ЮЛНЦ)
На Р България ЕИК 176964109
Седалище и адрес на управление:
Варна, ул. „Охрид“ №24-26, етаж 1
office@blsaceu.eu

Asociatie, inregistrata in Registrul
persoanelor juridice fara scop patrimonial
al R Bulgaria, CUI 176964109
Sediu si adresa de conducere:
Mun. Varna, str. "Ohrid" N 24-26, etaj 1
office@blsaceu.eu

ПРОТОКОЛ Фокус група 5 на КСЧМ – 21 февруари 2024

„FG 5 - Подкрепящи мерки за разрешаване на инвестиции в модернизация на риболовния флот, гарантиране на устойчивост, предотвратяване на отрицателни въздействия върху околната среда по време на риболов и декарбонизация.“

На 21 февруари 2024 се проведе заседание на Фокус група 5 на КСЧМ на тема „Подкрепящи мерки за разрешаване на инвестиции в модернизация на риболовния флот, гарантиране на устойчивост, предотвратяване на отрицателни въздействия върху околната среда по време на риболов и декарбонизация.“ Срещата се проведе хибридно, с физическо присъствие в Констанца и онлайн чрез платформата Zoom.

Участници в срещата:

За тази среща следните участници отговориха на поканата на КСЧМ, представляващи национални органи или изследователски институти от двете държави-членки:

Г-н Михаил Леонов - Заместник-държавен секретар, Министерство на земеделието и развитието на селските райони и Г-н Габриел Попеску – Национална агенция по рибарство и аквакултури, НАРА Румъния, който участва в срещата в Констанца.

Онлайн:

Г-жа Анкуца Казимирович – Национална агенция по рибарство и аквакултури, НАРА Румъния

Г-жа Отилия Михаил – Министерство на околната среда, водите и горите, Румъния

Г-н Каталин Платон – Президент на ROMFISH

Г-н Георге Стефан - Генерален директор - дирекция "Рибарство" - Орган за управление на Оперативната програма за рибарство и морско дело (DGP-АМРОРАМ)

Г-н Едуард Диаконяса – дирекция "Рибарство" - Орган за управление на Оперативната програма за рибарство и морско дело (DGP-АМРОРАМ)

Г-н Виктор Ница и г-жа Лаура Бойченко – Национален институт за морски изследвания и развитие “Григоре Антипа” (NIMRD)

Г-жа Миу Адина-Юлиана и г-жа Оана Станковичи Биану – Агенция за опазване на околната среда, АРМ Констанца

Г-жа Симона Кирякова, ИАРА България

Г-жа Виктория Николова

Г-жа Михаела Велинова, Главна дирекция „Обща политика в областта на рибарството“, Министерство на земеделието и храните

Г-н Стоян Котов, Министерство на земеделието, България

Срещата се откри от г-н Йордан Господинов, водещ на събранието.

Г-н Виктор Ница от Националния институт за морски изследвания и развитие „Григоре Антипа“ (NIMRD) направи презентацията относно нов проект, чиято тема е „Декарбонизация на риболовния флот в Средиземно и Черно море – DecarboNUT“. Проектът има за цел да оцени до каква степен използването на оптимизирани тралове в Средиземно море и Черно море може да доведе до по-нисък разход на гориво и по-декарбонизиран риболовен флот.

За постигането на тази цел са дефинирани следните основни цели:

1. Извършване на подробен преглед на литературата и енергийни одити, за да се установи текущото състояние на риболова с трал.
2. Стартиране на пилотни проекти, тествачи промените.
3. Социално-икономически анализ на резултатите от посочените пилотни проекти.
4. Гарантиране, че риболовната индустрия, производителите на уреди и съответните изследователи са включени в този проект.

Като част от този проект NIMRD ще проведе пилотно проучване за пелагично тралене, което ще се извършва на дълбочини между 15 m и 35 m.

Сред дейностите по проекта е тестването на конвенционален търговски трал в сравнение с нов, модифициран трал. Тези промени ще дойдат от партньорите, отговорни за новия дизайн, които ще предоставят модифициран трал за тестване. Това проучване ще тества нови панели и модифициране на дизайна на пелагичния трал, за да се намали консумацията на изкопаеми горива. По време на сравнителните морски изпитания ще бъдат събрани данни за ключовите параметри на производителността на уредите, разхода на гориво и общата нетна сила на теглене както за конвенционалните, така и за новопроектираните конфигурации. В продължение на 10 дни работата на конвенционален пелагичен трал ще бъде сравнена с експериментален на кораб с обща дължина приблизително 15 m. Ще има 4 траления на ден, съответно 5 дни с конвенционално тралене и 5 дни с експериментално тралене. Използваният конвенционален трал е типичен за тези, използвани от повечето кораби, експлоатиращи континенталния шелф на Черно море. Работата на уредите по време на риболовни операции ще се наблюдава в реално време с помощта на системата SIMRAD TV80. Целият улов ще бъде претеглен, анализиран и ще се прави разлика между количествата, уловени с двата трала.

Г-н Виктор Ница е присъствал на FishForum, организиран от GFCM в Анталия, и подчерта факта, че темата за декарбонизацията е от интерес и е имало различни дискусии по нея. Също така, в допълнение към декарбонизацията на риболовните дейности, бяха обсъдени и въпроси, свързани с дейностите по декарбонизация на аквакултурите, по-ефективни инсталации, които оставят по-малък въглероден отпечатък.

Дискусии:

Г-н Людмил Икономов: Каква е разликата между двата споменати траулера? От какво ще се състои декарбонизацията в двата инструмента, които ще бъдат използвани за експеримента?

Г-н Виктор Ница: Техническите промени все още не са направени, но целта е, от една страна, да се използват по-леки и вероятно по-малки панели, а от друга страна да се намали повърхността на мрежата, да се намали контактната повърхност, с цел икономия на гориво. Окончателният дизайн ще бъде изработен от партньорите в Гърция.

Г-н Йордан Господинов: Разбирам, че целта е намаляване на горивата и по този начин да се постигне декарбонизация.

Г-н Георге Стефан: Какъв е източникът на финансиране на проекта?

Г-н Виктор Ница: Проектът е финансиран от CINEA, през 2021 г., като част от покана за предложения за решаване на някои научни аспекти, като част от по-голям договор, който има продължителност от още 3 години.

Г-н Георге Стефан: Мислехме за предложение за най-подходящата ситуация. Като се започне от представения модул за полеви анализ, от гледна точка на точността на събраните данни, могат да възникнат грешки, ако двата трала не се използват едновременно, в един и същи ден, на такова място, защото говорим за миграционни видове, които поради теченията могат да претърпят промени от ден на ден.

Г-н Виктор Ница: От научна гледна точка съм напълно съгласен. От техническа гледна точка имаме само един уред за измерване на разхода на гориво и ще използваме само един кораб, на който трябва да се сменят траулерите. Това са техническите и финансови възможности за това първо пилотно проучване.

Г-н Георге Стефан: Останалите държави в Черноморския басейн също ли имат задължението да намалят въглерода?

Г-н Виктор Ница: България е партньор в представения проект.

Г-н Драгош Бухай дава думата на г-н Михай Леонов – заместник-държавен секретар, Министерство на земеделието и развитието на селските райони, който присъства на физическата среща в Констанца.

Г-н Михай Леонов: Бих искал да изкажа своите благодарности на КСЧМ за организирането на тази среща в Констанца и за поканата да участвам в тези срещи. Оценявам усилията и дебатите, които се случват всеки път. Въпреки че не винаги мога да участвам в тях, се информирам след това за обсъжданите въпроси. Считаю, че тези срещи са необходими за хармонизиране на институционалните и секторните гледни точки в контекста, в който тази година ще има технически дискусии по някои задължения по GFCM. Вярвам в необходимостта от актуализиране на законодателната рамка, посветена на риболова и аквакултурите, особено в настоящия контекст в Черноморския регион, и нейното хармонизиране в двете държави-членки с консенсус. Приветствам също така факта, че подобни периодични срещи насърчават общ и открит подход, сътрудничеството на двете държави-членки в рационалното използване на живите морски ресурси и устойчивото развитие на аквакултурите, така че дейностите по риболов и аквакултури да са устойчиви в средносрочен план. и дългосрочно пред лицето на екологичните предизвикателства и конфликта в Украйна. Подкрепям важността на социално-икономическите аспекти на риболова, чрез които трябва да се стремим особено към развитието и просперитета на рибарските общности, адаптирането към специфични ситуации, но също така и увеличаването на добавената стойност на продуктите, получени чрез риболов и тяхната преработка, които отговарят на европейските стандарти за безопасност на храните. Традиционните риболовни дейности са централни за този регион. Те вероятно ще насърчат развитието на местните общности, ще увеличат доходите на рибарите, като диверсифицират дейностите, свързани с риболова, и създадат нови работни места с помощта на невъзстановими средства. Важно е академичната и изследователска среда да подкрепя със своята експертиза научните проекти в областта на рибарството на национално ниво и в съвместни научни мисии с България, включително анализ на ефектите от изменението на климата в Черноморския басейн. И не на последно място, тъй като аквакултурата представлява алтернатива на риболова, важно е изследванията да се разширят и в областта на аквакултурата и да продължат съвместните пилотни проекти за развитие на марикултурата.

Г-н Виктор Ница: Тази сутрин имах възможността да представлявам Института на специална среща, поискана от изпълнителния секретар на GFCM, който иска GFCM да помогне за създаването на комуникационна мрежа между изследователските институти на Средиземно море и Черно море, по отношение на аспектите на риболова и аквакултурите. Ще бъде създадена база данни и мрежа от експерти в областта на рибарството и аквакултурите, които

ще спомогнат за по-бързото и организирано реагиране на всички предизвикателства, свързани с научните аспекти в рибарството и аквакултурите.

Следва презентация, направена от г-н Габриел Попеску–НАРА Румъния, като отговор на информацията, поискана от КСЧМ, която е важна информация за предмета на дискусиите на срещата.

Настоящото състояние на румънския риболовен флот:

Риболовният флот се състои от 173 кораба/лодки с общ капацитет 1633,44 GT и 6348,56 kW.

От тях 97 плавателни съда са оборудвани с двигател (56%), а 76 са без двигател (44%).

Риболовните кораби, предназначени за дребномащабен риболов с дължина до 12 метра, представляват 85 % от общия риболовен флот с 23 % GT и 30 % kW (147 кораба, 377,63 GT и 1911,34 kW), а корабите над 12 метра представляват само 15 % от флота със 77 % GT и 70 % kW (26 кораба, 1255,81 GT и 4437,22 kW).

Сегменти на флота:

- под 06 m - представлява 8% (14 лодки, 9.32 GT и 65.08 kW);

- 06 -12 m - 77% (133 лодки, 368.31 GT и 1846.26 kW);

- 12-18 m - 12% (21 лодки, 709.81 GT и 3035.97 kW);

- 18-24 m 3% (5 лодки, 546 GT и 1401.25 kW).

Необходимостта от развитие на флота включва действия за ремонт/модернизиране на кораби и главни двигатели, за да се намали разходът на гориво и въглеродните емисии. Също така, друга необходимост, изразена от повечето корабособственици, е модернизацията на оборудването на борда, което включва оборудване за безопасността на персонала на борда на корабите, също подчертано от въоръжения конфликт в Черно море и наличието на морски мини в риболовните зони на Румъния.

Въпреки че е очевидна от гледна точка на устойчивостта на експлоатацията на ресурсите и околната среда необходимостта от намаляване на капацитета на европейските флоти, според програмните документи и насоки на Комисията и дискусиите в рамките на GFCM, трябва да се вземе предвид, че ефективността на корабите, имплицитно тяхната модернизация, изисква обновяване на кораби с известна енергийна ефективност, не само оборудването им, което би имало много повече емисии - нисковъглеродни или нулеви - в случая на електрическите такива. Освен това изискванията на новия регламент за контрол не биха могли да бъдат приложени във всички страни-членки на ЕС именно поради възрастта на риболовните кораби над 20 години (в случая с Румъния), особено тези, свързани с REM, но и за целите на енергийния преход.

Затрудненията, идентифицирани при модернизацията на флота, са свързани преди всичко с липсата на финансови ресурси на корабособствениците, но и с липсата на Kw, отпуснати на Румъния, на фона на все по-многобройните искания от заинтересовани страни, които често подчертават разликата в капацитета, разпределен на Румъния в сравнение с други държави-членки.

Увеличаването на сегашния капацитет, изразен в GT и Kw, би позволило въвеждането на нови, енергийно ефективни плавателни съдове и оборудване, пригодени да бъдат оборудвани с подходящо оборудване за контрол, от агенти с финансови възможности.

Достъпът до нови технологии за икономическите оператори с по-ниски доходи би могъл да бъде постигнат по-бързо чрез достъп до безвъзмездно финансиране за модернизация, нещо, което също би улеснило контрола на отговорните органи по отношение на разтоварванията и проследимостта на улова.

Стратегиите и мерките за декарбонизация, които ИАРА обмисля да бъдат приложени. Мерки за декарбонизация и преследваните решения за пристанищната инфраструктура.

Европейската зелена сделка поставя цел за ефективно използване на ресурсите, за намаляване на емисиите до нула до 2050 г. и за защита, опазване и укрепване на природния капитал на ЕС, с междинна цел за намаляване на емисиите с 30% до 2030 г. Също така, друга цел на ЕС е 30%

от морската повърхност да бъде в защитени зони, а 10% да представляват строго защитени зони. От проучвания, проведени в различни европейски риболовни флотилии, може да се постигне намаление на разхода на гориво с до 34%, ако дънното тралене се замени с пасивни съоръжения, като дънното тралене е най-големият консуматор на гориво.

Бяха идентифицирани и други методи за намаляване на потреблението, разгледани от НАРА: модернизация на траулери (по-леки, регулируеми), оптимизиране на формата и повърхността на риболовните кораби, използване на био/зелени горива, електрически двигатели за малък крайбрежен риболов (ДМР), пристанищни съоръжения за зареждане на електродвигатели, по-прецизен риболов (използване на камери, сензори), смяна на задвижване/гориво (дизел/газ/водород), но които налагат промяна в необходимостта от пространство на борда на кораба.

За следващия период ИАРА обмисля следните аспекти, които ще формират основата на бъдещи решения относно декарбонизацията:

- Необходим е подробен анализ на съществуващите данни на европейско ниво/данни, необходими за процеса на декарбонизация;
- Национален анализ на разхода на гориво според уреди, риболовен район, целеви видове;
- Необходимостта от продължаване на проучвания/пилотни проекти,
- По-добро разпространение на резултатите, имащи положително въздействие в този процес.

Дискусии:

Г-жа Отилия Михаил: Радвам се, че изясних аспектите, свързани с мерките, и презентацията на НАРА беше много изчерпателна. За мен е чест да бъда поканена на вашите срещи, а темите са ми интересни, имайки предвид, че нашата цел е опазването на морската среда.

Следва презентация на г-н Георге Стефан - генерален директор на DGP-АМРОРАМ, като отговор на информацията, поискана от КСЧМ чрез имейл адрес, относно целите за декарбонизацията.

- Мерките, включени в бъдещата програма за риболов по отношение на модернизацията на флота и условията за достъп до средствата. - Действие 1.1.3 Подпомагане на модернизацията на лодки, принадлежащи към дребен крайбрежен риболов, и риболовни кораби за повишаване на икономическата ефективност, сигурността и безопасността на борда и намаляване на въздействието върху околната среда, има за цел да подкрепи модернизацията на лодки, принадлежащи към дребномащабен крайбрежен риболов, и риболовни кораби за увеличаване на икономическа ефективност, сигурност и безопасност на борда и намаляване на въздействието върху околната среда. Риболовните уреди могат да бъдат закупени или модернизирани, включително фиксирани съоръжения и оборудване за извършване на улов и съхраняването им на борда, но без увеличаване на риболовния или уловния капацитет на кораба или плавателния съд. Новите риболовни уреди трябва да бъдат по-селективни от старите съоръжения, като по този начин допринасят за предотвратяването, намаляването или възстановяването на нежелан или случаен улов. Старите уреди, които крият риск да бъдат изгубени и да се превърнат в морски отпадъци, могат да бъдат заменени, при условие, че бъдат унищожени и изхвърлени по безопасен за околната среда начин. Придобиването на уред за извършване на улов и съхраняването му на борда може да има за цел да включва обработка на улова на борда, за добавяне на стойност към рибните продукти (уреди за сортиране на улова, контейнери за съхранение и охлаждане на улова и т.н.) или включително директна продажба на улова на борда (специализирани съдове за съхранение, позволяващи идентификация и проследимост на улова, оборудване за претегляне и пакетиране, касови апарати и др.). В момента проектите за извънредни наредби, съответно решенията на правителството, необходими за изпълнението на Програмата за аквакултури и рибарство 2021-2027 г., са в процес на

одобрение, така че информацията относно условията за достъп ще бъде налична след завършване на рамката за изпълнение.

- Мерките, включени в бъдещата рибарска програма за гарантиране на целите за декарбонизация, включително мерките за декарбонизация и преследваните решения за пристанищната инфраструктура. - Чрез Приоритет 1 Насърчаване на устойчивия риболов и възстановяването и опазването на водните биологични ресурси, Специфична цел 1.1. Консолидиране на устойчиви риболовни дейности от икономическа, социална и екологична гледна точка, действие 1.1.1 Подпомагането за модернизиране на риболовната инфраструктура има за цел да подпомогне закупуването или модернизирането на риболовни уреди, включително фиксирани, и оборудване за извършване на улов и тяхното съхранение борда, но без да се увеличи капацитетът за риболов или улов на кораба или плавателния съд. Новите риболовни уреди трябва да бъдат по-селективни от старите, като по този начин допринасят за предотвратяването, намаляването или възстановяването на нежелан или случаен улов. Старите уреди, които крият риск да бъдат изгубени и да се превърнат в морски отпадъци, могат да бъдат заменени, при условие че бъдат унищожени и изхвърлени по безопасен за околната среда начин. Придобиването на оборудване за извършване на улов и съхраняването му на борда може да има за цел да включи обработката на улова на борда, за добавяне на стойност към рибните продукти (уреди за сортиране на улова, контейнери за съхранение и охлаждане на улова и др.) или да включи реализация на улова директно на борда (специализирани съдове за съхранение, които позволяват идентификация и проследимост на улова, оборудване за претегляне и опаковане, касови апарати и др.). Особено се насърчават операции, които водят до енергийна ефективност и „декарбонизация“ на риболовните кораби, с изключение на тези, свързани с модернизацията или подмяната на двигатели.

Следва интервенция от г-н Стоян Котов от българското Министерство на земеделието, Орган за управление на програмата за рибарство, относно мерките по отношение на целите за декарбонизация.

- Мерките, включени в бъдещата рибарска програма за модернизация на флота и условията за достъп до средства. - През третото тримесечие на 2024 г. се предвижда откриване на прием за вид дейност „Подкрепа за подобряване на икономическото и социалното положение на риболовните оператори“. Условията за кандидатстване за този вид дейност ще бъдат публикувани на Единния информационен портал, като ще се подкрепят инвестиции за обновяване и ремонт на кораба. Планираният бюджет е около 3,5 млн. лв. БФП.

- Мерките, включени в бъдещата програма за рибарство за гарантиране на целите за декарбонизация, включително мерките за декарбонизация и преследваните решения за пристанищна инфраструктура. - Осигурява нетна възможност за подобряване на енергийната ефективност и декарбонизиране на риболова, което ще бъде постигнато чрез инсталиране на SRE за захранване на бордови съоръжения за намаляване на консумацията на гориво по време на риболов. ПМДРА също ще подпомогне подмяната на елементите на риболовните уреди с такива, които имат по-малко съпротивление по време на риболов и водят до по-нисък разход на гориво. Инвестициите в рибарските пристанища и марините ще бъдат насочени към инсталиране на ВЕИ на тяхна територия. През второто тримесечие на 2024 г. е предвиден прием по вид дейност „Подобряване на инфраструктурата на рибарски пристанища, рибни борси, места за разтоварване и марини за улесняване на разтоварването и съхранението на нежелан улов“ с бюджет около 18 млн. лв.

Следва изказване на г-жа Михаела Велинова, Главна дирекция „Обща политика в областта на рибарството“, Министерство на земеделието и храните: По отношение на обсъжданите теми, декарбонизацията и потреблението на гориво, радвам се, че колегите в Румъния започнаха да работят по този проект, за да помогнат за улесняването на тази декарбонизация. Целите на ЕС са много амбициозни, но в Черно море имаме различна специфика, различен характер на флота и администрацията, която се занимава със защитата на сектора, чрез различни институции, и ние винаги казваме на Комисията и ЕС, че са прекалено амбициозни по отношение на България. България има 40% от общия улов и не може сама да постигне тези цели. Целите са 30% за защитени територии и 10% за строго защитени територии. Това означава, че цялото пространство, което ще се използва за риболов, е намалено. Риболовните площи, които не са толкова големи, не трябва да се използват, за да може да има 30% за защитени зони. Ако имаме 100% за риболов, може да говорим и за защитени територии.

Когато говорим за нови кораби, нови лодки, ние имаме много стар флот, което означава, че ще бъде в противоречие с критериите, които са определени за гориво и бруто тонаж. Добре е да се достигне необходимия отпечатък, а ползите също трябва да са добри за бенефициентите.

Г-н Каталин Платон: Бих искал да споделя тревогата на г-жа Велинова от амбициозните цели на ЕК, които не отчитат спецификата на всяка страна, особено в областта на рибарството и аквакултурите. Преди ден имахме среща на консултативния комитет по аквакултури в Брюксел, където поканихме представител на Европейската сметна палата, който представи доклад № 25 относно аквакултурата. Въпросът на одиторите беше свързан с факта, че през последните два цикъла на финансиране са отпуснати средства, защо не се увеличава производството в аквакултурите. Нашият отговор беше свързан с проблемите, пред които е изправена аквакултурата по отношение на достъпа до пространството, лицензирането, разрешаването и бюрокрацията, както и екологичните ограничения, на които подлежи тази дейност, аспекти, които водят до невъзможност за увеличаване на производството, като се има предвид, че ЕС внася 75% от това, което консумира, от другш страни, част от които нямат екологични ограничения.

Г-жа Михаела Велинова: Плановите на ЕС са много амбициозни, но те трябва да бъдат такива, за да постигнем определена цел. Но те трябва да отговарят и на възможностите, които имат страните, със спецификата на растежа, която да се вземе предвид, за да се адаптират за този риболов.

Г-н Йордан Господинов представя официалните данни за България по темата на дискусиите на срещата.

Представените данни са официални данни за период от 4 години, 2019 – 2023 г., сравнителен анализ. Данните за 2023 г. не са готови към датата на провеждане на тази среща.

По отношение на сегментите на флота имаме следната информация:

- под 6 м – 674 (2020), 688 (2021), 697 (2022)
- 6 -12 м – 1074 (2020), 1032 (2021), 991 (2022)
- 12-18 м – 65 (2020), 65 (2021), 61 (2022)
- 18-24 м – 18 (2020), 18 (2021), 18 (2022)
- над 24 м – 11 (2020), 11 (2021), 11 (2022)

По отношение на КW имаме общо 53627 (2020), 52901 (2021), 52050 (2022).

Корабите в българския флот са много стари и през последните години, за съжаление, не са обновявани. В новата програма ще имаме извеждане от експлоатация на флота и някои от тези стари кораби, ако отговарят на определени изисквания, ще бъдат изведени от експлоатация.

Г-н Йордан Господинов и г-н Драгош Бухай благодарят на участниците за тяхното участие и принос към дискусиите по темата на фокус групата и закриват срещата.

Протоколчик: Г-жа Анка-Мария Панаит
Председател на КСЧМ: Г-н Драгош Бухай